

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL NACIONALINIO VĖŽIO INSTITUTO PERTVARKYMO,
NACIONALINIO VĖŽIO INSTITUTO ĮSTATŲ PATVIRTINIMO, VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO IR VALSTYBEI
NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIO TURTO PERDAVIMO PAGAL VALSTYBĖS TURTO PATIKĖJIMO SUTARTĮ
PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Vidaus reikalų ministerija (Žr. raštą 2022-09- 26 Nr. 1D- 4977)	<p>Minėto projekto 6.1 papunkčiu siūloma pavesti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos Nacionalinio vėžio instituto dalininkės (savininkės), turtines ir neturtines teises ir pareigas (išskyrus atvejus, kai pagal įstatymus ar kitus teisės aktus valstybės, kaip dalininkės (savininkės), teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė).</p> <p>Atkreipiame dėmesį į Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, 38 punkto nuostatą, kad viešojoje įstaigoje atstovauti valstybei ir įgyvendinti savininko ar dalininko teises ir pareigas gali <u>tik viena</u> ministerija, Vyriausybės įstaiga ar Vyriausybei atskaitinga biudžetinė įstaiga.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, siūlytume įvertinti galimybę patikslinti projekto 6.1 papunktį numatant vieną, o ne dvi valstybei, kaip viešosios įstaigos dalininkei, atstovaujančias institucijas (pvz., valstybės, kaip Nacionalinio vėžio instituto dalininkės, teises ir pareigas galėtų įgyvendinti Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, o Sveikatos apsaugos ministerijos interesai būtų atstovaujami per jos paskirtą atstovą Nacionalinio vėžio instituto mokslo taryboje (prireikus galėtų būti svarstomas Sveikatos apsaugos ministerijos skiriamų narių į Nacionalinio vėžio instituto mokslo tarybą skaičiaus padidinimas).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 2 d. nutarimo Nr. 629 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto“ 3 punktą Nacionalinio vėžio instituto (toliau – Institutas) savininko teises ir pareigas (dėl šios įstaigos veiklos specifikos) pavesta įgyvendinti dviem ministerijoms. Institutas vykdo ne tik mokslinius tyrimus, bet ir asmens sveikatos priežiūrą. Pagal ministerijų valdymo sritis, mokslinių tyrimų klausimai priskiriami švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo sričiai, asmens sveikatos priežiūros klausimai – sveikatos apsaugos ministro kompetencijai. Ypatingą šio mokslinių tyrimų instituto statusą apibrėžia atskiras – Nacionalinio vėžio instituto įstatymas.</p>

<p>Sveikatos apsaugos ministerija (Žr. raštą 2022-09-19 Nr. (2.30Mr-43)6V-1177</p>	<p>Vyriausybės pasitarime turėtų būti apsvarstyta NVI vizija, pritariama jai Vyriausybės pasitarime (kartu teikiant Vyriausybės protokolinio sprendimo dėl NVI vizijos projektą), o Projekte atskiru punktu papildomai turėtų būti duodamas pavedimas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai pasitvirtinti NVI teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų integracijos pagal sveikatos reformos principus į asmens sveikatos priežiūros įstaigų sistemą planą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Nacionalinio vėžio instituto įstatymo nuostatas. Šiuo Įstatymu nustatomos Instituto steigimo sąlygos, terminas ir Instituto pagrindiniai tikslai. Instituto veiklos tikslai apibrėžti Įstatymo 2 straipsnyje. Pertvarkant Institutą iš biudžetinės įstaigos į viešąją įstaigą, šios įstaigos veiklos tikslai, sritys, funkcijos iš esmės nesikeičia. Vadovaujantis šiuo Įstatymu, Institutas turėtų išlikti kaip savarankiškas valstybinis mokslinių tyrimų institutas, kurio sudėtyje yra klinika, o ne būti integruotas į asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklą.</p> <p>Kaip nurodoma Instituto 2022 m. rugsėjo 23 d. rašte Nr. R3-982, Instituto pertvarkymas į viešąją įstaigą yra pakankamas ir galutinis veiksmas, siekiant įgyvendinti sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką, kadangi dar 2021 m. gegužės 27 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymas (pakeičiant Instituto statusą iš biudžetinės įstaigos į viešąją įstaigą), kuris buvo inicijuotas Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM). Kaip nurodoma aiškinamuosiuose įstatymo projekto raštuose, šio (jau įsigaliojusio) įstatymo priėmimas buvo teisinė prielaida pertvarkyti Institutą iš biudžetinės į viešąją įstaigą ir taip stiprinti Instituto bendradarbiavimą su jau veikiančiomis onkologijos srities paslaugas teikiančiomis kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis. Taigi, teisinės prielaidos Instituto ir kitų asmens sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimui jau yra sukurtos, reikalingas tik priimtų sprendimų įgyvendinimas, t. y. Instituto pertvarkymas į viešąją įstaigą. SAM siūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekte papildomai aptarti Instituto integraciją į sveikatos tinklo reformą yra perteklinis ir prieštarauja Nacionalinio vėžio instituto įstatymui. Turi būti užtikrintas teisėkūros nuoseklumo ir teisėtų lūkesčių principas. Instituto veiklos perspektyvos jau aptartos ir užprotokuluotos</p>
---	---	--

		tarpinstitucinėse darbo grupėse bei Vyriausybėje, o sprendimai priimti aukščiausiu lygmeniu priimant Nacionalinio vėžio instituto įstatymo pakeitimus.
	<p>Tiek Projekte, tiek ir Projektu tvirtinamuose Nacionalinio vėžio instituto įstatuose (toliau – NVI įstatai) yra numatyta galimybė NVI dalininku būti Vilniaus universitetui. Atkreiptinas dėmesys, kad Vilniaus universitetui tapus viešosios įstaigos NVI vienu iš dalininku, būtinas realią vykdomą veiklą atitinkantis ir kuruojamas sritis atitinkantis balsų pasiskirstymas viešosios įstaigos NVI visuotiniame dalininkų susirinkime. Tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, tiek Vilniaus universitetas yra mokslo srityje veikiančios įstaigos, todėl visuotiniame dalininkų susirinkime neturėtų būti taip, kad NVI, kurio apie 95 procentai lėšų veiklai yra gaunamos iš PSDF, lemiamus balsus turėtų ne sveikatos priežiūros veiklos politiką formuojančios institucijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau paminėta, siūlome koreguoti NVI įstatų 25 punktą jį išdėstant taip:</p> <p>„25. Kai valstybės, kaip Instituto dalininkės (savininkės), teisės ir pareigos įgyvendinančios institucijos yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija (kitų Instituto dalininkų daugiau nėra), Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija Instituto visuotiniame dalininkų susirinkime turi po vieną balsą. Kai valstybės, kaip Instituto dalininkės (savininkės), teisės ir pareigos įgyvendinančios institucijos yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija, o Instituto dalininku taip pat yra ir valstybinis universitetas, NVI visuotiniame dalininkų susirinkime Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir valstybinis universitetas turi po vieną balsą, o Sveikatos apsaugos ministerija turi du balsus. Balsams pasiskirsčius po lygiai lemiamą sprendimą turi Sveikatos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Instituto dalininkė (savininkė) yra valstybė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM) ir SAM tik įgyvendina dalininko (valstybės) teises ir pareigas. Balsuojant visuotiniame dalininkų susirinkime, turėtų būti priimtas bendras šių institucijų sprendimas.</p> <p>Tiek ŠMSM, tiek SAM vaidmuo Instituto valdymo procese yra svarbus ir jis neturėtų būti matuojamas tik Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, gautų už suteiktas paslaugas pacientams, dydžiu. Atsižvelgdami į Instituto misiją, tikslus ir uždavinius, manome, kad yra svarbu užtikrinti glaudų tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant užtikrinti valstybės interesus.</p>

	<p>apsaugos ministerija.“</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus argumentus, kad didžioji (esminė) dalis NVI veiklos iš esmės yra asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, atitinkamai turėtų būti keičiamos proporcijos ir NVI Mokslo tarybos sudėtyje (atitinkamai didinant sveikatos srityje veikiančių atstovų skaičių).</p> <p>Siūlome NVI įstatų 34 punktą dėstyti taip:</p> <p>„34. Mokslo taryba sudaroma 5 metams. Mokslo tarybą sudaro 12 narių, iš kurių du asmenis skiria Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras, tris asmenis skiria Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, du asmenis skiria Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos generalinis direktorius, vieną asmenį iš Lietuvos specializuotos onkologijos draugijos (asociacijos) bendru sutarimu skiria švietimo, mokslo ir sporto ministras ir sveikatos apsaugos ministras, vieną asmenį skiria Vilniaus universiteto rektorius, trys Mokslo tarybos nariai renkami iš Instituto mokslo ir administracijos darbuotojų.“</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Siūlome, kad Instituto Mokslo taryba būtų sudaroma iš 12 narių, iš kurių du asmenis skiria Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras, tris asmenis skiria Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, po vieną asmenį skiria Vilniaus universiteto rektorius bei Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos generalinis direktorius, vieną asmenį iš Lietuvos specializuotos onkologijos draugijos (asociacijos) bendru sutarimu skiria švietimo, mokslo ir sporto ministras ir sveikatos apsaugos ministras, keturi Mokslo tarybos nariai renkami iš Instituto mokslo ir administracijos darbuotojų.</p> <p>Institutas yra viešasis juridinis asmuo, todėl ne pajamos, o veiklos tikslai, veiklos sritys ir teisinis reglamentavimas turėtų apspręsti Instituto Mokslo tarybos sudarymo nuostatas, nepamirštant ir pačios Mokslo tarybos paskirties ir funkcijų.</p> <p>Manome, kad Instituto Mokslo tarybos sudarymo tvarka atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, užtikrina akademinės bendruomenės savivaldą ir pakankamą skirtingų suinteresuotų įstaigų ir organizacijų įsitraukimą į Instituto valdymą. Mokslo ir studijų įstatymo 32 straipsnio nuostatos nurodo, kad valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba sudaroma iš mokslo darbuotojų ir administracijos darbuotojų, taip pat iš kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu, atstovų valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatyta tvarka. Vertinant, kokia apimtimi ir kokias Instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu suinteresuotas įstaigas įtraukti į Mokslo tarybos sudėtį, neturėtų būti apsiribojama vieno kriterijaus – lėšų šaltinio – įvedimu. Svarbu paminėti, kad Institutas lėšas iš privalomojo sveikatos draudimo fondo gauna pagal sutartį su teritorine ligonių kasa už pacientams</p>
--	---	--

		suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu yra suinteresuotos ne tik valstybės institucijos, bet ir kitos mokslo bei studijų įstaigos, pacientus vienijančios organizacijos. Todėl lėšų šaltinio kriterijus svarstant Mokslo tarybos sudėties sudarymą nėra tinkamas. Atsižvelgiant į Instituto tikslus ir uždavinius, Mokslo tarybos atliekamas funkcijas, taip pat į įstatymo leidėjo išdėstytus prioritetus dėl Mokslo tarybos sudarymo, manytina, kad didžioji dalis Mokslo tarybos narių pagrįstai yra renkami iš Nacionalinio vėžio instituto mokslo ir administracijos darbuotojų, taip užtikrinant teisingą ir pagrįstą Mokslo tarybos sudarymo principą. Pažymėtina ir tai, kad valstybė dalyvaus Nacionalinio vėžio instituto valdymo procese per dalininko (savininko) teises ir pareigas įgyvendinančias institucijas kitame viešosios įstaigos Nacionalinio vėžio instituto kolegialiaame organe – visuotiniame dalininkų susirinkime.
	<p>Mokslo ir studijų įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba atlieka šias funkcijas: <i>valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatyta tvarka</i> tvirtina valstybinio mokslinių tyrimų instituto struktūrą ir jos pakeitimus.</p> <p>Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, NVI struktūra turėtų būti derinama tarp visų NVI valdymo organų, todėl siūlome 30.16.1 papunktį dėstyti taip:</p> <p>„30.16.1. Instituto struktūrą ir jos pakeitimus prieš tai gavęs NVI visuotinio dalininkų susirinkimo pritarimą;“.</p> <p>Atitinkamai reikėtų koreguoti ir NVI įstatų 33.1.1 papunkčio formulotę.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tokia siūloma formulotė prieštarautų Mokslo ir studijų įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 punktui, pagal kurį mokslinių tyrimų institutas turi teisę savarankiškai nusistatyti savo struktūrą.</p>
	Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, NVI įstatų 30.16.2, 30.16.3, 33.1.2 ir 33.1.3 papunkčiuose NVI mokslo tarybai	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Strateginis planavimas – procesas, kurio metu nustatomos</p>

	<p>nurodytos funkcijos „tvirtinti strateginį veiklos planą“, „pajamų ir išlaidų sąmatas, jų vykdymo apyskaitą, kitus susijusius dokumentus“ turėtų būti priskirtos ne NVI mokslo tarybai, o NVI dalininkams (ministerijos nuomone, ūkiniai (ne su mokslo vykdymu) susiję viešosios įstaigos klausimai galėtų būti perduoti NVI visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau paminėta, strateginio veiklos planą, pajamų ir išlaidų sąmatas, jų vykdymo apyskaitos tvirtinimas galėtų vykti taip: NVI direktorius teikia NVI mokslo tarybai, o gavęs NVI mokslo tarybos pritarimą, teikia tvirtinti NVI visuotiniam dalininkų susirinkimui.</p>	<p>veiklos kryptys ir būdai vykdyti Instituto misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus. Strateginis planavimas taip pat apima ir Instituto mokslinės veiklos ir eksperimentinės plėtros planavimą. Mokslo ir studijų įstatymas reglamentuoja, kad mokslo taryba svarsto ir tvirtina mokslinę veiklą ir eksperimentinę plėtrą reglamentuojančius dokumentus, svarsto valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip valstybinis mokslinių tyrimų institutas įgyvendina savo tikslus ir uždavinius. Atsižvelgiant į tai, strateginio veiklos plano tvirtinimas turėtų būti mokslo tarybos kompetencija.</p>
	<p>Mokslo ir studijų įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatus tvirtina Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, manytume, kad NVI įstatų keitimas neturėtų priklausyti tik nuo NVI vadovo valios keisti NVI įstatus (vadovas ne visais atvejais gali būti suinteresuotas keisti įstatus). Siūlome atsisakyti NVI įstatų 30.23 punkto ir palikti dabar esantį NVI įstatų 79 punktą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatuose nenumatyta, kad tik Instituto direktoriaus iniciatyva gali būti keičiami įstatai. Pagal įstatų projektą Instituto įstatus ir jų pakeitimus tvirtina Vyriausybė, o Instituto direktorius gali teikti siūlymus dėl jų pakeitimų.</p>
<p>Nacionalinis vėžio institutas (Žr. raštą 2022-09-23 Nr. R3-982</p>	<p>Siekiant vengti įstatuose dviprasmiškai suprantamų nuostatų, siūlytina patikslinti įstatų 16.6 papunktį:</p> <p>„16.6. sudaryti sąlygas <u>Vilniaus universiteto ir kitų aukštųjų mokyklų studentams įgyti darbo patirties atliekant praktiką Institute</u>;“</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Manome, kad vienos aukštosios mokyklos išskyrimas visų kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų kontekste nėra tikslingas ir argumentuotas.</p>
	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu Mokslo darbuotojų pareigybei priklauso ir tyrėjai, todėl siūlytina papildyti 48 punktą:</p> <p>„48. Mokslo darbuotojų pareigybės yra šios: vyriausiasis mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas, <u>tyrėjas, mokslininkas stažuotojas. Jų kvalifikacinius reikalavimus</u></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tai prieštarautų Mokslo ir studijų įstatymo 66 straipsnio 1 daliai, pagal kurią mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai yra tyrėjai, einantys vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo, jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas, ir mokslininkai stažuotojai.</p>

	<i>nustato Mokslo taryba, vadovaudamasi Mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės bei Lietuvos mokslo tarybos nutarimais. Į mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų pareigas skiriama viešo konkurso būdu. Konkurso organizavimo ir jų vykdymo tvarką nustato Mokslo taryba.”</i>	
--	---	--